

Nr. 871/C/818/III-5/2015

CONCLUZII

formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în cauza nr.1255/1/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție privind dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept : în ce măsură art.327 alin.2 din Codul penal împrumută toate condițiile elementului material de la art.327 alin.1 din Codul penal, inclusiv condiția ca prezentarea să fie efectuată „prin folosirea frauduloasă a unui act ce servește la identificare, legitimare ori la dovedirea stării civile sau a unui astfel de act falsificat”, sau art.327 alin.2 din Codul penal împrumută de la art.327 alin.1 din Codul penal condiția elementului material, mai puțin condiția vizând modalitatea în care se face prezentarea, astfel încât condiția ca acțiunea de prezentare să fie efectuată „prin folosirea frauduloasă a unui act ce servește la identificare, legitimare ori la dovedirea stării civile sau a unui astfel de act falsificat” este înlocuită în art.327 alin.2 din Codul penal cu condiția ca acțiunea de prezentare să fie efectuată „prin întrebuintarea identității reale a unei persoane”

În urma analizei de admisibilitate a sesizării, efectuate în temeiul art.475 din Codul de procedură penală, rezultă că instanța care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție este Curtea de Apel Timișoara, Secția penală, investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, cauza se află în cursul judecății, problema de drept a cărei dezlegare se solicită nu a mai fost supusă examenului instanței supreme, nestatuându-se asupra ei printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar de lămurirea respectivei chestiuni de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei în care a fost

invocată (*soluția căii de atac depinde de lămurirea ce se va da chestiunii de drept*).

În consecință, se constată îndeplinirea condițiilor formale de admisibilitate a sesizării.

*

I. Situația juridică premisă care a generat necesitatea rezolvării chestiunii de drept

Dosarul în care s-a solicitat lămurirea chestiunii de drept are ca obiect apelul declarat de Parchetul de pe lângă Judecătoria Lugoj împotriva sentinței penale nr.545 din 16 septembrie 2014, pronunțată de Judecătoria Lugoj în dosarul nr.195/252/2013.

Prin hotărârea menționată, instanța de fond, în baza art.396 alin.5 raportat la art.16 lit.b din Codul de procedură penală cu aplicarea art.327 și art.4 din Codul penal, a achitat pe inculpatul B.A.F. pentru săvârșirea infracțiunii de fals privind identitatea prevăzută de art.293 alin.1 din Codul penal anterior.

Conform situației de fapt reținute de către instanță, inculpatul a fost depistat în noaptea de 15 iunie 2013 de către organele de poliție consumând băuturi alcoolice pe o alee din fața Căminului Cultural al localității Silagiu, iar cu ocazia întocmirii procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor s-a prezentat sub o identitate falsă, indicând numele și datele unui vecin al său și semnând astfel actul întocmit la rubrica contravenient.

La adoptarea soluției, prima instanță a reținut că, potrivit Expunerii de motive care precede noul Cod penal (pct.2.81), noua reglementare a tranșat disputa privind necesitatea utilizării unor documente de identitate pentru comiterea acestei infracțiuni, pornindu-se de la premisa că funcționarul în fața căruia autorul se prevalează de o identitate falsă nu trebuie să dea crezare simplelor afirmații ale acestuia, el dispunând de mijloacele necesare identificării persoanei. Astfel, pentru întregirea elementelor constitutive ale infracțiunii este necesar ca făptuitorul să se prezinte sub o identitate falsă sau să atribuie o astfel de identitate altei persoane prin folosirea frauduloasă a unui act ce servește la identificare,

legitimare ori la dovedirea stării civile sau a unui astfel de act falsificat.

Câtă vreme, în speță, inculpatul nu s-a folosit în mod fraudulos de vreun act ce servește la identificare, legitimare ori la dovedirea stării civile sau a unui astfel de act falsificat, ci doar s-a prezentat sub o identitate falsă, fapta nu mai este prevăzută de legea penală, devenind incident cazul care împiedică exercitarea acțiunii penale, prevăzut de art.16 lit.b din Codul de procedură penală.

În apelul declarat împotriva acestei hotărâri, procurorul a criticat soluția de achitare și punctul de vedere exprimat în literatura de specialitate, potrivit căruia o persoană nu răspunde pentru fals privind identitatea dacă a săvârșit fapta prin prezentarea orală a identității reale a unei persoane. S-a susținut că o astfel de abordare ar conduce la imposibilitatea tragerii la răspundere penală a persoanelor care-și declină o altă identitate cu scopul evident de producere a unor consecințe juridice.

Prin urmare, s-a arătat că opinia exprimată în literatura de specialitate nu are corespondent în realitate, cu atât mai mult cu cât există situații când nu se poate stabili identitatea reală a unei persoane, chiar dacă funcționarul public face demersurile necesare.

În acest sens, s-a avansat punctul de vedere conform căruia, în cazul art.327 alin.1 din Codul penal, condiția privind folosirea frauduloasă a unui act ce servește la identificare, legitimare sau la dovedirea stării civile se referă doar la varianta transmiterii către o unitate din cele prevăzute la art.175, nu și la aceea a prezentării făcute unei persoane dintre cele prevăzute în art.175 din Codul penal.

Opinia instanței de control judiciar asupra problemei de drept este în sensul că art.327 alin.2 din Codul penal împrumută condiția elementului material al art.327 alin.1 vizând modalitatea în care se face prezentarea (folosirea frauduloasă a unui act ce servește la identificare, legitimare ori la dovedirea stării civile sau a unui astfel de act falsificat), această interpretare având la bază Expunerea de motive a noului Cod penal, în care se arată că funcționarul în fața căruia autorul se prevalează de o identitate falsă nu trebuie să dea crezare simplelor afirmații ale acestuia, el dispunând de mijloacele necesare identificării persoanei.

II. Dispoziții legale supuse interpretării

Art.327 alin.1 și 2 din Codul penal. Falsul privind identitatea

(1) *Prezentarea sub o identitate falsă ori atribuirea unei asemenea identități altei persoane, făcută unei persoane dintre cele prevăzute în art.175 sau transmisă unei unități în care aceasta își desfășoară activitatea prin folosirea frauduloasă a unui act ce servește la identificare, legitimare ori la dovedirea stării civile sau a unui astfel de act falsificat, pentru a induce sau a menține în eroare un funcționar public, în vederea producerii unei consecințe juridice, pentru sine ori pentru altul, se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani.*

(2) *Când prezentarea s-a făcut prin întrebuințarea identității reale a unei persoane, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani.*

III. Considerente privind chestiunea de drept supusă dezlegării

În doctrină¹ s-a arătat că, spre deosebire de reglementarea anterioară, actualul Cod penal aduce o restrângere la nivelul tipicității în ceea ce privește infracțiunea de fals privind identitatea.

Astfel, în forma de bază din alin.1, elementul material al infracțiunii constând în acțiunea de prezentare sub o identitate falsă ori atribuirea unei asemenea identități altei persoane, trebuie să se realizeze întotdeauna fie prin folosirea frauduloasă a unui act ce servește la identificare, legitimare ori la dovedirea stării civile, fie prin folosirea unui astfel de act falsificat, adică prin mijloace calificate.

Prin reconfigurarea conținutului infracțiunii de fals privind identitatea, legiuitorul a tranșat disputa privind necesitatea utilizării unor documente de identitate pentru comiterea acestei infracțiuni, punând astfel capăt jurisprudenței neunitare care considera că infracțiunea se săvârșește fie prin simpla afirmație verbală a unei stări de fapt necorespunzătoare adevărului, fie printr-o asemenea declarație, însă numai însoțită de prezentarea unor dovezi (acte false sau folosite fraudulos).

Potrivit Expunerii de motive a noului Cod penal, în noua reglementare se pornește de la premisa că funcționarul în fața căruia autorul se prevalează de o identitate falsă nu trebuie să dea crezare simplor afirmații ale acestuia, el dispunând de mijloacele necesare identificării persoanei.

¹ S. Bogdan – coordonator, D.A. Șerban, G. Zlati, *Noul Cod penal, Partea Specială. Analize, explicații, comentarii*, Editura Universul juridic, București, 2014, p. 565, 566

În această nouă formă de incriminare a falsului privind identitatea, uzul de fals comis de către autor reprezintă un element constitutiv al falsului privind identitatea, ipoteză în care operează absorbția legală, infracțiunea devenind astfel complexă.

Prin urmare, în forma tip, elementul material este configurat sub forma a două modalități normative, cu caracter alternativ – prezentarea sub o identitate falsă, respectiv atribuirea unei identități false altei persoane ; ambelor modalități normative le este atașată cerința esențială de a fi săvârșite prin folosirea frauduloasă a unui act care servește la identificare, legitimare ori la dovedirea stării civile sau a unui astfel de act falsificat.

Varianta agravată prevăzută de art. 327 alin. 2 din Codul penal este reglementată prin preluarea din forma tip a unei singure modalități normative, aceea a prezentării sub o identitate falsă, adăugându-i-se elementul de agravare care constă în întrebuițarea identității reale a unei persoane.

Chiar dacă preluarea în varianta agravată a modalității normative din forma tip nu s-a realizat *ad litteram*, nu există nici un argument juridic care să susțină concluzia că acestei modalități normative nu îi mai este asociată și cerința esențială de a se fi realizat prin folosirea frauduloasă a unui act ce servește la identificare etc. sau a unui astfel de act falsificat.

Astfel, ținând seama de raporturile existente între varianta tip și cea agravată a unei infracțiuni, respectiv varianta agravată corespunde faptei prevăzute de legea penală în configurația tipică, deosebindu-se prin aceasta prin anumite elemente circumstanțiale², concluzia este, și în cazul raportului dintre art. 327 alin. 1 și art. 327 alin. 2 din Codul penal, în sensul că modalitatea normativă a prezentării (prin întrebuițarea identității reale a unei persoane) trebuie să se realizeze prin folosirea frauduloasă a unui act care servește la identificare etc. sau a unui astfel de act falsificat, ca cerință esențială. Altfel spus, întrebuițarea identității reale a unei persoane care configurează prezentarea sub o identitate falsă se realizează fie prin folosirea frauduloasă a actului care servește la identificare etc., fie prin folosirea unui astfel de act care a fost falsificat.

În același sens s-a pronunțat și doctrina³.

² Constantin Bulai, *Drept penal român, Partea generală*, vol. I, Casa de editură și presă “Șansa” S.R.L., București, 1992, p. 181

³ S. Bogdan – coordonator, D.A.Șerban, G. Zlati, *op. cit.*, p. 566 – “(...) prezentarea sub o identitate falsă va putea fi comisă și atunci când, pentru a confirma identitatea falsă invocată, **autorul folosește** în mod fraudulos

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Aceeași concluzie rezultă indirect și din Expunerea de motive care, referindu-se la diferențele existente între cele două variante ale infracțiunii de fals privind identitatea, menționează exclusiv diferența de tratament sancționator.

În caz contrar, ar însemna că tocmai completarea introdusă de legiuitor în conținutul elementului material al infracțiunii, pentru a tranșa disputa privind necesitatea utilizării unor documente de identitate pentru comiterea acestei infracțiuni, ar rămâne fără eficiență în ipoteza alin.2 al art.327 din Codul penal.

Pentru aceste motive,

În temeiul art.475 – art.477 din Codul de procedură penală

Vă solicităm

Pronunțarea unei decizii prin care chestiunea de drept supusă dezlegării să primească următoarea rezolvare :

În interpretarea art.327 alin.2 din Codul penal, cerința esențială a elementului material al infracțiunii de fals privind identitatea reglementată în varianta tip, vizând folosirea frauduloasă a unui act ce servește la identificare, legitimare ori la dovedirea stării civile sau a unui astfel de act falsificat, este obligatorie și în ipoteza în care acțiunea de prezentare s-a făcut prin întrebuintarea identității reale a unei persoane.

**PROCUROR GENERAL,
Tiberiu-Mihail NIȚU**

(sau fără drept) **un act de identitate adevărat**, emis de autoritatea competentă pentru a atesta elementele de identitate ale unei alte persoane.”

M. Udroiș, V. Constantinescu, *Noul Cod penal. Codul penal anterior*, Editura Hamngiu, 2014, p. 424 – „În cazul în care actul de identitate utilizat de făptuitor este autentic, însă aparține altei persoane, va fi incidentă varianta agravată prevăzută de alin. (2).”